

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/2014(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 12 Μαρτίου, 2014

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

Απόντες: Ο κ. Αρτέμης Αρτεμίου Αντιπρόεδρος ο οποίος ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία αλλά δεν παρευρέθηκε λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του Οργανισμού πιθανή παράβαση του άρθρου **30Ε.(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013.

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

30Ε.(α) *Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις πρέπει να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες. Απαγορεύονται οι συγκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις.*

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **17.1.2014** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τη διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά

γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού εκτίθεται πιο κάτω:

Στις **14.11.2013**, μεταξύ των ωρών **16.00-18.00**, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «**Για Σένα**», ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA**» μετέδωσε **συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση των υπηρεσιών και της επωνυμίας των παρόχων υπηρεσιών και εμπορευμάτων της δίαιτας «Cambridge Diet»**, κατά παράβαση του άρθρου **30Ε.(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013.

Ειδικότερα προβλήθηκε συνέντευξη του κ. Νίκου Χαραλαμπίδη ο οποίος με βάση τη δίαιτα Cambridge κατάφερε να χάσει 125 κιλά. Μαζί του ήταν και ο παθολόγος Δρ. Ευριπίδης Γεωργιάδης ο οποίος επίσης μίλησε για την εν λόγω δίαιτα. Η συνέντευξη διήρκησε 20 λεπτά κατά την διάρκεια της οποίας μεταδόθηκαν τα εξής:

Παρουσιάστρια : θέλουμε να τα ακούσουμε όλα και να τα μάθουμε όλα γύρω από την Cambridge έτσι γιατί είναι το πρόγραμμα, το οποίο βρίσκεται ο Νίκος εδώ και πολύ πάρα πολλούς μήνες.

Δρ. Γεωργιάδης: Κοιτάξετε αυτό που πιστεύω είναι ότι αυτό, είναι κατόρθωμα του Νίκου. Δηλαδή ο Νίκος το κατόρθωσε. Δεν μπορεί ο καθένας να χάσει εδώ που τα λέμε το διπλάσιο από ότι είναι το φυσικό του βάρος.

Παρουσιάστρια: Πόσα κιλά ζυγίζεις σήμερα Νίκο μου

Νίκος: 94 κιλά από 218.

Δρ. Γεωργιάδης: Από 218 κιλά. Δηλαδή είναι δικό του κατόρθωμα και πιστεύω ότι είναι και η μόνη δίαιτα η οποία θα μπορούσε να του το δώσει αυτό το θαύμα ας πούμε. Μια δίαιτα η οποία σου προσφέρει όλες τις βιταμίνες, όλα τα ιχνοστοιχεία, όλες τις πρωτεΐνες και τα σάκχαρα και τα λίπη, τα οποία πρέπει να παίρνεις καθημερινά, δηλαδή το daily allowance όπως το λένε. Τα παίρνεις σε ροφήματα, μους, κρέμες, τζελια, chocolate bars, σε διάφορες μορφές. Και αν καταφέρεις και κρατήσεις τον αριθμό των θερμίδων, τον οποίο πρέπει να παίρνεις, που είναι υπολογισμένο ακριβώς με επιστημονικές μελέτες, τεράστιες μελέτες σε αριθμούς ασθενών, διότι και αυτοί ασθενείς είναι στην πραγματικότητα και ξέρουμε όταν τον βάλουμε στις τόσες θερμίδες και κρατήσει την δίαιτα για αρκετό καιρό, θα χάσει το βάρος του.

Παρουσιάστρια: Νίκο μου πως αποφάσισες να κάνεις αρχή με την Cambridge και να μείνεις στο πρόγραμμα.

Νίκος: Πάντα ήξερα ότι ήμουν παχύσαρκος και πριν 18 μήνες, πριν ξεκινήσω, έπεσε στα χέρια μου ένα διαφημιστικό του περσινού νικητή του διεθνή, του Αργύρη, ο οποίος είναι σε ένα σαββατοκυρίακο όχι αύριο το επόμενο σαββατοκυρίακο είναι ο διαγωνισμός ο παγκόσμιος. Όταν είχε μιλήσει, ήταν έξω όπως ήταν παχύσαρκος ο Αργύρης και μέσα πως ήταν μετά τη δίαιτα της Cambridge, ο οποίος μου έδωσε δύναμη να ξεκινήσω. Επισκέφτηκα τους σύμβουλους μου στη Λεμεσό και θέλω να ευχαριστήσω τους δικούς μου συμβούλους, που για μένα στα μάτια τους είναι όλοι οι σύμβουλοι της Cambridge, γιατί κάνουν όλοι περίπου τη ίδια δουλειά, πρώτα από όλα είναι άνθρωποι και μετά σύμβουλοι. Με βοήθησαν να χάσω τα κιλά μου διατηρώντας με σε ένα πρόγραμμα διατροφής γύρω στις 810 θερμίδες διότι εγώ το επέλεξα αυτό, χωρίς έξτρα φαγητό και δίνοντας μου θάρρος να συνεχίσω τις φορές που δεν έχανα. Είχε εβδομάδες που δεν έχασα κιλά, δίνοντας μου θάρρος με βοήθησαν να συνεχίσω να χάσω τα κιλά μου κανονικά την επόμενη εβδομάδα. (...) Όταν είχα κάνει την πρώτη μου επίσκεψη στους δικούς μου συμβούλους στην Άντρη και στον Πανίκο τον Βραχίμη, όταν βγήκα πάνω στη ζυγαριά και έγραφε ετοιμ που είπε τραβά μέχρι 200 κιλά, του λέω κάποιο πρόβλημα υπάρχει. Μου λέει πρόβλημα δεν υπάρχει, τότε ζυγίστηκα σε μια στη χονδρική αγορά και είδα ότι ήμουνα πάνω από 218 κιλά. Οπότε έπρεπε να πάρω μια απόφαση σοβαρή για τον εαυτό μου. Έτσι είπα ότι φτάνει βλακείες, ξεκινώ μια προσπάθεια σοβαρή με την Cambridge.

(...)

- **Παρουσιάστρια:** Γιατρέ θέλουμε να μας εξηγήσετε κάποιες απορίες που νομίζω τις έχουμε όλοι αυτή τη στιγμή που παρακολουθούμε εδώ και ακούμε και το Νίκο όσα μας λέει. Είναι καλό για την υγεία; Δηλαδή θέλουμε να μας πείτε όλα. Μας είπατε προηγουμένως ότι έχει τις ποσότητες τις συγκεκριμένες, αλλά σκεφτόμενοι ότι δεν θα φάω το πρωί και θα πιώ ένα ρόφημα ή θα φάω κάτι άλλο. Θέλουμε να μας τα εξηγήσετε όλα.
- **Δρ. Γεωργιάδης:** Κοιτάξετε το κακό όνομα αυτές οι λεγόμενες liquid diets, το έχουν πάρει από τότε που είχε γίνει ένα σκάνδαλο με κάποιες υγρές δίαιτες οι οποίες είχαν προκαλέσει προβλήματα υγείας. Τότε όμως το λάθος τους ήταν ότι είχαν χρησιμοποιήσει πρωτεΐνες οι οποίες δεν ήταν αρκετές για τον οργανισμό. Δεν είχαν όλα τα αμινοξέα τα οποία χρειάζεται ο οργανισμός. Αυτοί οι άνθρωποι του Πανεπιστημίου του Cambridge, απλώς δούλεψαν επιστημονικά πάνω σε αυτή την δίαιτα. Βρήκαν τις κατάλληλες πρωτεΐνες, τα κατάλληλα μεταλλικά άλατα, τα έχουν ενσωματώσει σε τροφές, γιατί θα τις ονομάσουμε τροφές, εάν είναι υγρές ή είναι σε μους ή κρέμα ή chocolate bars είναι τροφές, τις οποίες παίρνεις και σου εξασφαλίζουν ότι δεν πρόκειται να πάθει ο οργανισμός, σαν μηχανή, δεν του λείπει τίποτα και εφόσον το παίρνεις αυτό που χρειάζεσαι την ημέρα, το μόνο που δεν παίρνεις είναι το περισσότερο από το κανονικό λίπος.
- **Παρουσιάστρια:** Γιατρέ μου υπάρχει επικινδυνότητα καθόλου; Εννοώ υπάρχουν και κάποιες ομάδες ανθρώπων που λες εδώ επιτρέπεται εδώ δεν επιτρέπεται;
- **Δρ. Γεωργιάδης:** Εμείς, οι σύμβουλοι οι οποίοι ασχολούνται με την Cambridge περνούν πρώτα από μια εκπαίδευση, πολύ αυστηρή, πάνω σε αυτά τα θέματα και πρέπει να διαβάσουν βιβλία τα οποία τους λεν, αυτοί οι άνθρωποι, αυτές οι κατηγορίες ανθρώπων δεν δικαιούνται να κάνουν την Cambridge.

(...)

- **Δρ. Γεωργιάδης:** Αυτό που θα ήθελα να πω, εγώ που έχω δει πολλούς σαν το Νίκο οι οποίοι με τη Cambridge έχασαν άλλος 80, άλλος 100, αλλά και 40. Αν έχεις ένα ο οποίος έχει 120 κιλά και γίνεται 80, αυτοί οι άνθρωποι αλλάζουν. Αυτό με έφερε εμένα στη Cambridge, εγώ το είδα στις αδερφές μου. Όταν έχασαν και οι δύο βάρος πόσο άλλαξαν και αυτό με έκανε να αρχίσω να ενδιαφέρομαι, θυμάμαι όταν πρωτογνώρισα την Helen και τον Peter.

- **Παρουσιάστρια:** Ήσασταν λίγο διστακτικός προηγουμένως;
- **Δρ. Γεωργιάδης:** Βεβαίως ήμουν διότι ήμουν μαθημένος με τις συνήθειες δίαιτες που μαθαίναμε στη ιατρική σχολή και όταν άρχισα να την μελετώ και να βλέπω τι έχει μέσα και να βλέπω πως αλλάζει τον κόσμο, αυτό είναι το θαύμα!
(...)
- **Δρ. Γεωργιάδης:** Έχω δει διαβητικούς οι οποίοι ήταν παχύσαρκοι να πετάζουν τα φάρμακα, να σταματήσουν να βάζουν μέχρι ινσουλίνες και να περνούν σε φάρμακα, αλλά κυρίως να μπαίνει και να χαμογελά στο ιατρείο σου, αυτό είναι τεράστιο!
- **Παρουσιάστρια:** Επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει τη Cambridge και κάποιος ο οποίος είναι διαβητικός;
- **Δρ. Γεωργιάδης:** Βεβαίως, έχουμε πάρα πολλούς διαβητικούς, ιδίως αυτοί οι οποίοι παίρνουν φάρμακα και εγώ για παράδειγμα είμαι διαβητικός και βάζω ινσουλίνες οπότε βάζεις βάρος με αυτά τα φάρμακα. Αν προσέξεις λιγάκι και κάνεις την Cambridge χάνεις βάρος και ελαττώνεις και τα φάρμακα σου.
Σημειώνεται ότι κατά την διάρκεια των πιο πάνω προβλήθηκε αρκετές φορές στην οθόνη και η ιστοσελίδα της υπηρεσίας : www.cambridgeweightplan.com.cy.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Κώστα Κατσαρού ημερομ. **28.2.2014 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** απέστειλε τις θέσεις / και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του συγκεκριμένου προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **14.11.2013**, μεταξύ των ωρών **16.00-18.00**, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «**Για Σένα**», ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA**» μετέδωσε **συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση, των υπηρεσιών και της επωνυμίας των παρόχων υπηρεσιών και εμπορευμάτων της δίαιτας «Cambridge Diet**», κατά παράβαση του άρθρου **30Ε.(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του δικηγόρου του οργανισμού όπως αυτοί παρουσιάστηκαν στην επιστολή του ημερομ. 28.2.2014, η Αρχή αναφέρει τα εξής:

Στην θέση του δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι η εν λόγω παρουσίαση έγινε στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του φαινομένου της παχυσαρκίας, σε πλήθος εκπομπών διακεκριμένοι καλεσμένοι, ειδικοί γιατροί, διαιτολόγοι, προσφέρουν στο ευρύ κοινό τις συμβουλές τους και την καθοδήγηση τους για την υιοθέτηση υγιεινού τρόπου διατροφής, η Αρχή επισημαίνει ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση έγινε διαφήμιση και προώθηση υπηρεσίας και προϊόντων. Σύμφωνα με τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμον του 1998 μέχρι 2013, «**διαφήμιση**» σημαίνει κάθε μορφής ανακοίνωση που μεταδίδεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος ή για λόγους αυτοπροβολής από μια δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας ή άσκησης επαγγέλματος, με σκοπό την προώθηση της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έναντι πληρωμής.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του πιο πάνω Νόμου «**συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση**» σημαίνει την προφορική ή οπτική παρουσίαση, σε προγράμματα εμπορευμάτων, υπηρεσιών, της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος ή των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού εμπορευμάτων ή ενός παρόχου υπηρεσιών, εφόσον η παρουσίαση αυτή γίνεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων για διαφημιστικό σκοπό και ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά τον χαρακτήρα αυτής της παρουσίασης. Παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκόπιμα, ιδίως, όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος».

Έχοντας υπόψη τον πιο πάνω ορισμό, ο ισχυρισμός του δικηγόρου του Οργανισμού στην επιστολή του ημερομ. 28.2.2014 ότι η διεξαγωγή συζητήσεων με ειδικούς εμπειρογνώμονες και με τη συμμετοχή προσώπων που έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα δίαιτας, υπό την καθοδήγηση ειδικών επαγγελματιών, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ταυτίζεται με την εμπορική προβολή και διαφήμιση / προώθηση προϊόντων αδυνατίσματος, δεν γίνεται αποδεκτός. Η παρουσιάστρια του προγράμματος αλλά και οι δύο καλεσμένοι προέβηκαν

επανελημμένα σε θετικά σχόλια όσον αφορά στη Δίαιτα Cambridge. Η Αρχή θεωρεί ότι, αναφορές όπως **Θέλουμε να τα ακούσουμε όλα και να τα μάθουμε όλα γύρω από την Cambridge, Είναι και η μόνη δίαιτα η οποία θα μπορούσε να του το δώσει αυτό το θαύμα** ας πούμε, Μια δίαιτα η οποία σου προσφέρει όλες τις βιταμίνες, όλα τα ιχνοστοιχεία, όλες τις πρωτεΐνες και τα σάκχαρα και τα λίπη, τα οποία πρέπει να παίρνεις καθημερινά, Όλοι οι σύμβουλοι της Cambridge, γιατί κάνουν όλοι περίπου τη ίδια δουλειά, πρώτα από όλα είναι άνθρωποι και μετά σύμβουλοι. (Σημειώνεται ότι κατά την διάρκεια των πιο πάνω προβλήθηκε αρκετές φορές στην οθόνη και η ιστοσελίδα της υπηρεσίας : (www.cambridgeweightplan.com.cy), όχι μόνο έχουν ξεπεράσει τα όρια της ενημέρωσης, αλλά έχουν διαφημιστικό σκοπό, παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και γνωρίσματα της υπηρεσίας και παρακινούν τους τηλεθεατές να δοκιμάσουν και οι ίδιοι την εν λόγω διατροφή.

Επίσης, στο σημείο όπου ο δικηγόρος του οργανισμού αναφέρει ότι *η αναφορά στην παχυσαρκία ως ενός φαινομένου που χρήζει ιατρικής υποστήριξης και φροντίδας, δεν αποτελεί το στιγματισμό των ατόμων που τυχόν αντιμετωπίζουν αυτό το πρόβλημα, απλά καταδεικνύει τη σοβαρότητα που έχει το φαινόμενο αυτό για την παγκόσμια υγεία, γεγονός που καταδεικνύεται σε σειρά επιστημονικών μελετών αλλά και ανακοινώσεων του ίδιου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας*, η Αρχή συμφωνεί αλλά θεωρεί ότι ο οργανισμός στο πλαίσιο ενός ποικίλου περιεχομένου προγράμματος οφείλει να αναδείξει το φαινόμενο της παχυσαρκίας ως σοβαρότατο πρόβλημα, το οποίο χρήζει και ιατρικής φροντίδας γενικά και όχι να το παρουσιάσει με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να φαίνεται ότι η λύση του προκύπτει μόνο μέσα από τη συγκεκριμένη δίαιτα, προβάλλοντας την σαν **την μόνη δίαιτα θαύμα**.

Στον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι *η συμμετοχή ειδικού γιατρού ο οποίος εκλήθη ακριβώς υπό την επιστημονική του ιδιότητα να παράσχει τις συμβουλές του*, η Αρχή και πάλι διαφωνεί αφού, ο εν λόγω καλεσμένος μπορεί να μιλά με βάση την ιατρική του ιδιότητα αλλά το περιεχόμενο των λεγομένων του παραπέμπει τον τηλεθεατή περισσότερο σε προώθηση της εν λόγω δίαιτας παρά σε ιατρική τοποθέτηση σχετικά με την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας. Ο τρόπος με τον οποίο αναφερόταν στην συγκεκριμένη δίαιτα έδινε την

εντύπωση στον τηλεθεατή ότι και ο ίδιος θα μπορούσε ταυτόχρονα να είναι και σύμβουλος της δίαιτας Cambridge αφού χαρακτηριστικά ανέφερε τα εξής:

- Εμείς, οι σύμβουλοι οι οποίοι ασχολούνται με την Cambridge περνούν πρώτα από μια εκπαίδευση, πολύ αυστηρή, πάνω σε αυτά τα θέματα και πρέπει να διαβάσουν βιβλία τα οποία τους λεν, αυτοί οι άνθρωποι, αυτές οι κατηγορίες ανθρώπων δεν δικαιούνται να κάνουν την Cambridge.
- Είναι και η μόνη δίαιτα η οποία θα μπορούσε να του το δώσει αυτό το θαύμα ας πούμε.
- Μια δίαιτα η οποία σου προσφέρει όλες τις βιταμίνες, όλα τα ιχνοστοιχεία, όλες τις πρωτεΐνες και τα σάκχαρα και τα λίπη, τα οποία πρέπει να παίρνεις καθημερινά.
- Αυτό με έφερε εμένα στη Cambridge, εγώ το είδα στις αδερφές μου. Όταν έχασαν και οι δύο βάρος πόσο άλλαξαν και αυτό με έκανε να αρχίσω να ενδιαφέρομαι, θυμάμαι όταν πρωτογνώρισα την Helen και τον Peter.
- Σε ερώτηση της παρουσιάστριας αν ήταν διστακτικός: **Βεβαίως ήμουν διότι ήμουν μαθημένος με τις συνήθειες δίαιτες που μαθαίναμε στη ιατρική σχολή και όταν άρχισα να την μελετώ και να βλέπω τι έχει μέσα και να βλέπω πως αλλάζει τον κόσμο, αυτό είναι το θαύμα!**
- Έχω δει διαβητικούς οι οποίοι ήταν παχύσαρκοι να πετάζουν τα φάρμακα, να σταματήσουν να βάζουν μέχρι ινσουλίνες και να περνούν σε φάρμακα, αλλά κυρίως να μπαίνει και να χαμογελά στο ιατρείο σου, αυτό είναι τεράστιο!

Στο σημείο που ο δικηγόρος του οργανισμού ισχυρίζεται ότι *θα ήταν αδύνατη η αναφορά σε οποιαδήποτε μορφή δίαιτας χωρίς το όνομα των επιστημόνων που την εμπνεύστηκαν* όπως και το ότι *θα ήταν παράλογο η αναφορά του ονόματος τέτοια δίαιτας να συνιστά και εμπορική διαφήμιση*, η Αρχή επισημαίνει ότι στην εν λόγω υπόθεση δεν εξετάζεται η απλή αναφορά του ονόματος της δίαιτας Cambridge, αλλά η προετοιμασία και προβολή ενός εικοσάλεπτου θέματος αποκλειστικά αφιερωμένο στην εν λόγω δίαιτα, οι πολλαπλές αναφορές στα χαρακτηριστικά και στα προϊόντα της, η συνέντευξη με άτομο το οποίο ακολουθεί την εν λόγω δίαιτα όπως και η συνεχής οπτική παρουσίαση της ιστοσελίδας www.cambridgeweightplan.com.cy , στην οποία βρίσκονται όλες οι λεπτομέρειες και πληροφορίες για τους συμβούλους και τα προϊόντα της δίαιτας Cambridge.

Αναφορικά με την θέση του δικηγόρου του οργανισμού για τον Δρ. Γεωργιάδη, όπως εκφράζεται στην τρίτη παράγραφο της σελίδας 3 της επιστολής του, η Αρχή επαναλαμβάνει όσα ανέφερε πιο πάνω, στην σελίδα 7 της παρούσας. Επιπλέον, στην αναφορά του δικηγόρου του οργανισμού ότι *η οποιαδήποτε αναφορά σε επιστημονικά προγράμματα πανεπιστημίου σε οποιοδήποτε τομέα όπως επί παραδείγματι η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας από το Πανεπιστήμιο του Cambridge, θα συνιστούσε εμπορική διαφήμιση*, η Αρχή επαναλαμβάνει όσα ανέφερε και στην πιο πάνω παράγραφο. Επιπλέον, η Αρχή επισημαίνει ότι υπάρχουν άπειρα προϊόντα τα οποία έχουν καταστεί αντικείμενο ερευνών από διακεκριμένους επιστήμονες και πανεπιστήμια, η αποτελεσματικότητα των οποίων έχει αποδειχθεί, όπως μπορεί να έχει συμβεί και με την δίαιτα Cambridge. Η ύπαρξη όμως των επιστημονικών ερευνών, οι οποίες δεν αμφισβητούνται, δεν παύει να τα καθιστά εμπορικά προϊόντα και εμπορικές επωνυμίες η παρουσίαση των οποίων κατά την διάρκεια προγραμμάτων, ενδεχομένως να συνιστά συγκαλυμμένη διαφήμιση.

Η Αρχή κρίνει την εκμετάλλευση των προγραμμάτων ενημερωτικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα για την προβολή συγκεκριμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή εταιρειών, υπό το πρόσχημα της ενημέρωσης, ως ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση.

Η Αρχή έχει επανειλημμένα υποδείξει ότι ο συγκαλυμμένος τρόπος διαφήμισης συνιστά σοβαρή παράβαση της Νομοθεσίας, καθώς επενεργεί στον τηλεθεατή ή ακροατή κατά τρόπο αθέμιτο, αφού τον καθιστά δέκτη μηνυμάτων διαφημιστικού περιεχομένου σε ώρα που ο ίδιος είναι ανυποψίαστος και απροετοίμαστος για να καταβάλει συνειδητή άμυνα, πόσο δε μάλλον όταν υπερθετικά μηνύματα διαφήμισης προέρχονται από την ίδια την παρουσιάστρια του προγράμματος. Η προβολή αποδεικνύεται ότι γίνεται σκόπιμα έχοντας υπόψη μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

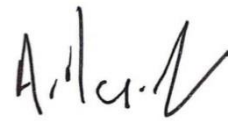
1. Τη διάρκεια και το βαθμό της παρουσίασης αυτής, δηλαδή πόσο έντονα προβάλλονται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες μιας εταιρείας ή υπηρεσίας .
2. Την παρουσίαση συγκεκριμένων επιλογών κατ' επανάληψη.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου **30Ε.(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον Οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον Οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί τον Οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ.1/2014 (2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Απριλίου, 2014

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

Ο κ. Αρτέμης Αρτεμίου, Αντιπρόεδρος, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, απεχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **12 Μαρτίου 2014**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **30Ε(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013.

Το άρθρο 30Ε(α) αναφέρει τα εξής: ***Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις πρέπει να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες. Απαγορεύονται οι συγκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις***

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να τοποθετηθεί γραπτώς και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλομένης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να τοποθετηθεί γραπτώς και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **3.4.2014** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

Με επιστολή του ημερομηνίας **17.4.2014**, ο Δικηγόρος του οργανισμού κ. Κώστας Κατσαρός, υπέβαλε γραπτώς προς την Αρχή τις απόψεις του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κύρωσης. **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'.**

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις απόψεις του δικηγόρου του οργανισμού όπως προβάλλονται στην προαναφερθείσα επιστολή, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στο σημείο 1. της επιστολής του δικηγόρου του οργανισμού η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Το άρθρο 2 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013 αναφέρει τα εξής:

Συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση σημαίνει την προφορική ή οπτική παρουσίαση σε προγράμματα εμπορευμάτων, υπηρεσιών, της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος ή των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού εμπορευμάτων ή ενός παρόχου υπηρεσιών, εφόσον η παρουσίαση αυτή γίνεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων για διαφημιστικό σκοπό και ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά το χαρακτήρα αυτής της παρουσίασης. Παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκόπιμα ιδίως όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος.

Θέση της Αρχής είναι ότι, με βάση το πιο πάνω άρθρο, η προβολή συγκαλυμμένης οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης αποδεικνύεται εφόσον αποδειχθούν τα δύο ουσιαστικά συστατικά στοιχεία της, τα οποία είναι:

- A. το σκόπιμο της παρουσίασης,
- B. ο διαφημιστικός σκοπός της παρουσίασης.

Η ύπαρξη των πιο πάνω προϋποθέσεων κρίνεται από τα γεγονότα της εκάστοτε υπόθεσης.

Από τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης αποδεικνύεται και συνάγεται ότι, οι επανειλημμένες αναφορές στην «Δίαιτα Cambridge» και η συνεχής προβολή στην οθόνη της ιστοσελίδας www.cambridgewidthplan.com.cy, έγιναν σκόπιμα και με διαφημιστικό σκοπό.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2013 «Παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκόπιμα ιδίως όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος». Από το λεκτικό του υπό αναφορά άρθρου συνάγεται ότι η ύπαρξη πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη συγκαλυμμένης οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης. Δεν απαιτείται, δηλαδή, η απόδειξη πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος για να

αποδειχθεί η ύπαρξη συγκαλυμμένης οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης. Η τυχόν απόδειξη πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος συνιστά τεκμήριο για την ύπαρξη συγκαλυμμένης οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης και την καθιστά αδιαμφισβήτητη, χωρίς να αποτελεί συστατικό στοιχείο της.

Αναφορικά με το σημείο 2. της επιστολής του δικηγόρου του οργανισμού και τα όσα αναφέρει για την παρουσία και τα λεγόμενα του γιατρού που είχε κληθεί στην εκπομπή, η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα ανέφερε στις σελίδες 7&8 της απόφασης της ημερ. 12/3/2014 που κοινοποιήθηκε στον οργανισμό στις 3/4/2014. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι η Αρχή έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη τη θέση του Υπουργείου Υγείας, το οποίο, με ανακοίνωση του διέψευσε δημοσιεύματα που ανέφεραν ότι η εν λόγω δίαιτα είχε λάβει την έγκριση του και κάλεσε την εταιρεία όπως ανακαλέσει άμεσα τον εν λόγω ισχυρισμό. Σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας Πολίτης ημερομηνίας 28/4/2014 επισυνάπτεται σαν **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**. Με βάση και την πιο πάνω θέση του Υπουργείου Υγείας, η υποστήριξη και προώθηση μιας δίαιτας μέσω ενός ιατρού, η οποία δεν έχει λάβει την έγκριση του αρμόδιου Υπουργείου αλλά ούτε και δίνεται από πτυχιούχους διαιτολόγους αλλά συμβούλους διατροφής, αφήνει εκτεθειμένους τόσο ίδιο τον γιατρό, όσο και τον οργανισμό απέναντι στους τηλεθεατές – καταναλωτές.

Στο σημείο 3. της επιστολής του δικηγόρου του οργανισμού, η Αρχή σημειώνει ότι και στο παρελθόν έχει ασχοληθεί με παρόμοιου είδους υποθέσεις αλλά και την τρέχουσα περίοδο βρίσκονται υπό εξέταση υποθέσεις που αφορούν στην προβολή συγκαλυμμένης διαφήμισης, τόσο από τον εν λόγω οργανισμό, όσο και από άλλους οργανισμούς. Αναφορικά με τον οργανισμό «MEGA», η Αρχή σημειώνει ότι έχει εξετάσει σε άλλες δύο περιπτώσεις στο παρελθόν παραβάσεις που αφορούσαν στην προβολή συγκαλυμμένης διαφήμισης, μία εκ των οποίων αφορούσε το υπό εξέταση πρόγραμμα, για το οποίο επιβλήθηκε

διοικητικό πρόστιμο για την εν λόγω παράβαση καθώς και συνολικό πρόστιμο €1000 (Αρ. Φακ. 15/2011).

Επιπλέον, η αρχή της αναλογικότητας ορίζει ότι μεταξύ του συγκεκριμένου διοικητικού μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού, πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση. Με βάση την αρχή της αναλογικότητας απαραίτητες προϋποθέσεις για τη λήψη ενός διοικητικού μέτρου είναι η καταλληλότητα, δηλαδή το λαμβανόμενο μέτρο είναι το κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, η αναγκαιότητα δηλαδή να συνεπάγεται τα λιγότερα δυνατά μειονεκτήματα για τον ιδιώτη και η αναλογικότητα, τα μειονεκτήματα δηλαδή να μην υπερσκελίζουν τα πλεονεκτήματα. Έχοντας υπόψη ότι το **μέγιστο** διοικητικό πρόστιμο που έχει το δικαίωμα να επιβάλει η Αρχή, για κάθε μέρα παράβασης του πιο πάνω Νόμου και Κανονισμών από παγκύπριο τηλεοπτικό οργανισμό είναι 8.500 ευρώ και έχοντας υπόψη ότι η εκμετάλλευση των προγραμμάτων ενημερωτικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα για την προβολή συγκεκριμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή εταιρειών, υπό το πρόσχημα της ενημέρωσης, αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση, τότε είναι εύκολα διακριτό ότι πολύ σωστά έχουν ληφθεί υπόψη οι ορθές αρχές ερμηνείας και οι αρχές του διοικητικού δικαίου, ήτοι οι αρχές της αναλογικότητας και της επιείκειας. Τονίζεται παράλληλα ότι η Αρχή δεν θα επιδείξει καμία επιείκεια σε περιπτώσεις διάπραξης παρόμοιας φύσεως παραβάσεων από τον οργανισμό στο μέλλον καθώς θεωρεί ιδιαίτερα σοβαρές αυτού του είδους τις υποθέσεις που αφορούν θέματα που σχετίζονται με την υγεία.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό για την παράβαση του άρθρου **30Ε(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων 7(I) του 1998 μέχρι 2013 που έγινε στις **14.11.2013**, το διοικητικό πρόστιμο των **€4000**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€4000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΜΚ